

תקן חשבונאות בינלאומי 28
השקעות בחברות כלולות
ובעסקאות משותפות

International Accounting Standard 28

Investments in Associates
and joint ventures

גרסה זו כוללת תיקונים הנובעים מתקני דיווח כספי בינלאומיים, אשר פורסמו עד 31 במאי 2016 ומועד תחילתם לא מאוחר מיום 1 לינואר 2017.

תיקונים שמועד תחילתם לאחר 1 בינואר 2017

תקן חשבונאות בינלאומי 28 והמסמכים הנלווים אליו תוקנו על ידי:

- תקן דיווח כספי בינלאומי 9 *מכשירים פיננסיים* (פורסם בנובמבר 2009, באוקטובר 2010, בנובמבר 2013 וביוני 2014) (מועד תחילה 1 בינואר 2018)

מועד התחילה של התיקונים הוא לאחר 1 בינואר 2017 ולכן במהדורה זו הם לא שולבו אלא נכללו בנפרד, במסגרת נספח ג לתקן דיווח כספי בינלאומי 9.

תוכן עניינים

החל
מסעיף

	מבוא*
	תקן חשבונאות בינלאומי 28
	השקעות בחברות כלולות ובעסקאות משותפות
1	מטרת התקן
2	תחולה
3	הגדרות
5	השפעה מהותית
10	שיטת השווי המאזני
16	יישום שיטת השווי המאזני
17	פטורים מיישום שיטת השווי המאזני
20	סיווג כמוחזק למכירה
22	הפסקת השימוש בשיטת השווי המאזני
25	שינויים בזכויות הבעלות
26	נהלים ליישום שיטת השווי המאזני
40	הפסדים מירידת ערך
44	דוחות כספיים נפרדים
45	מועד תחילה והוראות מעבר
46	הפניות לתקן דיווח כספי בינלאומי 9
47	ביטול תקן חשבונאות בינלאומי 28 (2003)
	אישור על ידי הוועדה הבינלאומית של תקן
	חשבונאות בינלאומי 28 שפורסם בדצמבר 2003*
	אישור על ידי הוועדה הבינלאומית של תיקונים לתקן
	חשבונאות בינלאומי 28:
	מכירה או השקעה של נכסים בין משקיע לבין חברה כלולה
	שלו או עסקה משותפת שלו (תיקונים לתקן דיווח כספי
	בינלאומי 10 ולתקן חשבונאות בינלאומי 28), שפורסם
	בספטמבר 2014*
	ישויות השקעה: יישום החריג מאיחוד (תיקונים לתקן דיווח
	כספי בינלאומי 10, לתקן דיווח כספי בינלאומי 12 ולתקן
	חשבונאות בינלאומי 28), שפורסם בדצמבר 2014*
	מועד תחילה של תיקונים לתקן דיווח כספי בינלאומי 10
	ולתקן חשבונאות בינלאומי 28 שפורסם בדצמבר 2015*
	בסיס למסקנות*
	דעה מנוגדת*
	טבלת התאמה*

* לא תורגם לעברית

תקן חשבונאות בינלאומי 28

השקעות בחברות כלולות ובעסקאות משותפות

תקן חשבונאות בינלאומי 28 השקעות בחברות כלולות ובעסקאות משותפות (IAS 28) מפורט בסעיפים 1-47. כל הסעיפים בתקן מחייבים באותה מידה, אך נשמרה תבנית התקן, כפי שהייתה בעת שאומץ על ידי ה-IASB. יש לקרוא את תקן חשבונאות בינלאומי 28 בהקשר למטרת התקן ולבסיס למסקנות, להקדמה לתקני דיווח כספי בינלאומיים ולמסגרת המושגית לדיווח כספי. תקן חשבונאות בינלאומי 8 מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות, מספק בסיס לבחירה ויישום של מדיניות חשבונאית בהעדר הנחיות מפורשות.

מטרת התקן

1. מטרת תקן זה היא לקבוע את הטיפול החשבונאי בהשקעות בחברות כלולות, ולפרט את הדרישות ליישום שיטת השווי המאזני באשר לטיפול החשבונאי בהשקעות בחברות כלולות ובעסקאות משותפות.

תחולה

2. תקן זה ייושם על ידי כל הישויות שהן משקיעות בעלות שליטה משותפת או השפעה מהותית על ישות מושקעת.

הגדרות

3. המונחים הבאים משמשים בתקן זה במשמעות המוגדרת להלן:
 - חברה כלולה (*Associate*) היא ישות שלמשקיע יש בה השפעה מהותית

דוחות כספיים מאוחדים (*Consolidated Financial Statements*) הם דוחות כספיים של קבוצה, בהם הנכסים, ההתחייבויות, ההון, ההכנסות, ההוצאות ותזרימי המזומנים של החברה האם ושל החברות הבנות שלה מוצגים כדוחות כספיים של ישות כלכלית אחת.

שיטת השווי המאזני (*Equity Method*) היא שיטה לטיפול חשבונאי, לפיה ההשקעה מוכרת לראשונה לפי העלות ומותאמת לאחר מכן, בגין שינוי, לאחר הרכישה, בחלקו של המשקיע בנכסים נטו של הישות המושקעת. הרווח או ההפסד של המשקיע כולל את חלקו של המשקיע ברווח או הפסד של הישות המושקעת ורווח הכולל האחר של המשקיע כולל את חלקו של המשקיע ברווח כולל אחר של הישות המושקעת.

הסדר משותף (Joint arrangement) הוא הסדר שבו לשני צדדים או יותר יש שליטה משותפת.

שליטה משותפת (Joint Control) היא שיתוף חווי מוסכם של שליטה על הסדר, אשר קיימת רק כאשר החלטות לגבי הפעילויות הרלוונטיות דורשות הסכמה פה אחד של הצדדים שחולקים שליטה.

עסקה משותפת (Joint venture) היא הסדר משותף, שבו לצדדים שיש להם שליטה משותפת על ההסדר, יש זכויות לנכסים נטו של ההסדר.

שותף בעסקה משותפת (Joint venturer) הוא צד לעסקה משותפת שיש לו שליטה משותפת על העסקה המשותפת.

השפעה מהותית (Significant Influence) היא הכוח לקחת חלק בהחלטות בדבר המדיניות הפיננסית והתפעולית של הישות המושקעת, אך אינה מהווה שליטה או שליטה משותפת באותה המדיניות.

4. המונחים הבאים מוגדרים בסעיף 4 לתקן חשבונאות בינלאומי 27 דוחות כספיים נפרדים ובנספח א לתקן דיווח כספי בינלאומי 10 דוחות כספיים מאוחדים ומשמשים בתקן זה בהתאם למשמעותם כפי שהוגדרה באותם תקני דיווח כספי בינלאומיים:

- שליטה על ישות מושקעת
- קבוצה
- חברה אם
- דוחות כספיים נפרדים
- חברה בת.

השפעה מהותית

5. אם ישות מחזיקה, במישרין או בעקיפין (לדוגמה, באמצעות חברות בנות), 20 אחוז או יותר מכוח ההצבעה בישות מושקעת, ניתן להניח שלישות יש השפעה מהותית, אלא אם כן ניתן להוכיח בעליל שאין זה המקרה. ולהיפך, אם הישות מחזיקה, במישרין או בעקיפין (לדוגמה, באמצעות חברות בנות), פחות מ-20 אחוז מכוח ההצבעה בישות מושקעת, ניתן להניח שלישות אין השפעה מהותית, אלא אם כן ניתן להוכיח בעליל השפעה כזאת. החזקה

ניכרת או החזקת רוב הבעלות על ידי משקיע אחר אינה מונעת בהכרח מישות להיות בעלת השפעה מהותית.

6. קיום השפעה מהותית בידי ישות מוכח, בדרך כלל, באחת או יותר מהדרכים הבאות:

(א) ייצוג בדירקטוריון או בגוף, הממלא תפקיד מקביל, של הישות המושקעת;

(ב) השתתפות בהליכי קביעת מדיניות, כולל השתתפות בהחלטות לגבי דיבידנדים או חלוקות אחרות;

(ג) עסקאות מהותיות בין הישות לבין הישות המושקעת;

(ד) החלפה של הסגל הניהולי של הישות המושקעת; או

(ה) הספקת מידע טכני חיוני.

7. ישות יכולה להיות בעלים של כתבי אופציה למניה (share warrants), אופציות רכש על מניות (share call options), מכשירי חוב או מכשירים הוניים הניתנים להמרה למניות רגילות, או מכשירים דומים אחרים, שלהם פוטנציאל, אם ימומשו או יומרו, להקנות כוח הצבעה נוסף לישות או להקטין כוח הצבעה של צד אחר על המדיניות הפיננסית והתפעולית של ישות אחרת (זכויות הצבעה פוטנציאליות). קיומן של זכויות הצבעה פוטנציאליות, הניתנות למימוש או המרה באופן מיידי, והשפעתן, כולל זכויות הצבעה פוטנציאליות, המוחזקות על ידי ישויות אחרות, מובאים בחשבון כאשר מעריכים אם לישות יש השפעה מהותית. זכויות הצבעה פוטנציאליות אינן ניתנות למימוש או להמרה באופן מיידי כאשר, לדוגמה, הן אינן ניתנות למימוש או להמרה עד למועד עתידי או עד להתרחשות אירוע עתידי.

8. כאשר מעריכים אם זכויות הצבעה פוטנציאליות תורמות להשפעה מהותית, הישות בודקת את כל העובדות והנסיבות (כולל התנאים למימוש של זכויות הצבעה פוטנציאליות וכל הסדרים חוזיים אחרים, בין במשולב ובין בנפרד), המשפיעים על זכויות הצבעה פוטנציאליות, למעט כוונה של ההנהלה והיכולת הפיננסית לממש או להמיר זכויות פוטנציאליות אלה.

9. ישות מאבדת השפעה מהותית על ישות מושקעת, כאשר היא מאבדת את הכוח לקחת חלק בהחלטות בדבר המדיניות הפיננסית והתפעולית של הישות המושקעת. איבוד השפעה מהותית יכול להתרחש עם שינוי בשיעורי הבעלות, באופן מוחלט או יחסי, או

בלעדיו. איבוד השפעה מהותית יכול להתרחש, לדוגמה, כאשר חברה כלולה עברה לשליטה של ממשלה, בית משפט, מנהל או כונס נכסים (administrator) או גוף פיקוח. איבוד השפעה מהותית יכול להתרחש גם כתוצאה מהסדר חוזי.

שיטת השווי המאזני

10. לפי שיטת השווי המאזני, בהכרה לראשונה ההשקעה בחברה כלולה או בעסקה משותפת מוכרת לפי העלות, והערך בספרים מוגדל או מוקטן כדי להכיר בחלקו של המשקיע ברווח או הפסד של הישות המושקעת לאחר מועד הרכישה. חלקו של המשקיע ברווח או הפסד של הישות המושקעת מוכר ברווח או הפסד של המשקיע. חלוקות שנתקבלו מישות מושקעת מקטינות את הערך בספרים של ההשקעה. יכול שיידרשו תיאומים לערך בספרים בעקבות שינויים בחלקו היחסי של המשקיע בישות מושקעת שמקורם בשינויים ברווח כולל אחר של הישות המושקעת. שינויים כאלה כוללים שינויים, הנובעים מהערכה מחדש של רכוש קבוע ומהפרשי תרגום. חלקו של המשקיע בשינויים אלה מוכר ברווח כולל אחר של המשקיע (ראה תקן חשבונאות בינלאומי 1 הצגת דוחות כספיים).

11. ההכרה בהכנסה על בסיס חלוקות שנתקבלו אינה יכולה להיות מידה ראויה להכנסה שהופקה על ידי משקיע מהשקעה בחברה כלולה או בעסקה משותפת, משום שיתכן שלחלוקות שנתקבלו יהיה קשר מועט לתוצאות הפעולות של החברה הכלולה או העסקה המשותפת. מאחר שלמשקיע יש שליטה משותפת או השפעה מהותית על הישות המושקעת, למשקיע יש זכויות בתוצאות הפעולות של החברה הכלולה או של העסקה המשותפת, וכתוצאה מכך, בתשואה על השקעתו. המשקיע מטפל בזכויות אלה על ידי הרחבת ההיקף של דוחותיו הכספיים כדי לכלול את חלקו ברווח או הפסד של ישות מושקעת כזו. כתוצאה מכך, יישום שיטת השווי המאזני מספק דיווח בעל ערך אינפורמטיבי רב יותר על הנכסים נטו והרווח או ההפסד של המשקיע.

12. כאשר קיימות זכויות הצבעה פוטנציאליות או נגזרים אחרים שכוללים זכויות הצבעה פוטנציאליות, הזכויות של הישות בחברה הכלולה או בעסקה המשותפת נקבעות אך ורק על בסיס זכויות הבעלות הקיימות, ואינן משקפות מימוש או המרה אפשריים של זכויות הצבעה פוטנציאליות ומכשירים נגזרים אחרים, אלא אם כן סעיף 13 חל.

13. בנסיבות מסוימות, לישות יש במהות בעלות קיימת כתוצאה מעסקה שמעניקה כיום גישה לתשואות המיוחסות לזכויות בעלות. בנסיבות כאלה החלק היחסי שמוקצה לישות נקבע על ידי הבאה

בחשבון של המימוש האפשרי של אותן זכויות הצבעה פוטנציאליות ומכשירים נגזרים אחרים שכיום מעניקים לישות גישה לתשואות.

14. תקן דיווח כספי בינלאומי 9 *מכשירים פיננסיים* אינו חל על זכויות בחברות כלולות ובעסקאות משותפות שטופלו תוך שימוש בשיטת השווי המאזני. כאשר מכשירים כוללים זכויות הצבעה פוטנציאליות שבמהות מעניקות כיום גישה לתשואות שמיוחסות לזכויות בעלות בחברה כלולה או בעסקה משותפת, מכשירים אלה אינם כפופים לתקן דיווח כספי בינלאומי 9. בכל המקרים האחרים, מכשירים שכוללים זכויות הצבעה פוטנציאליות בחברה כלולה או בעסקה משותפת מטופלים בהתאם לתקן דיווח כספי בינלאומי 9.

15. אלא אם כן השקעה או חלק מהשקעה בחברה כלולה או בעסקה משותפת מסווגים כמוחזקים למכירה בהתאם לתקן דיווח כספי בינלאומי 5 *נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו*, ההשקעה או זכות כלשהי שנותרה בהשקעה שאינה מסווגת כמוחזקת למכירה, יסווגו כנכס לא שוטף.

יישום שיטת השווי המאזני

16. ישות בעלת שליטה משותפת או השפעה מהותית על ישות מושקעת תטפל בהשקעתה בחברה כלולה או בעסקה משותפת תוך שימוש בשיטת השווי המאזני, אלא אם כן השקעה זו כשירה לפטור בהתאם לסעיפים 17-19.

פטורים מיישום שיטת השווי המאזני

17. ישות אינה צריכה ליישם את שיטת השווי המאזני להשקעה בחברה כלולה או בעסקה משותפת אם הישות היא חברה אם אשר פטורה מהכנת דוחות כספיים מאוחדים על ידי ההחגרה מתחולה שבסעיף 4(א) לתקן דיווח כספי בינלאומי 10, או כאשר כל התנאים הבאים מתקיימים:

(א) הישות עצמה היא חברה בת בבעלות מלאה או חלקית של ישות אחרת, והבעלים האחרים שלה, כולל אלה שאינם רשאים להצביע, קבלו הודעה על כך ואינם מתנגדים שהישות אינה מיישמת את שיטת השווי המאזני.

(ב) מכשירי חוב או מכשירים הונניים של הישות אינם נסחרים בשוק ציבורי (בורסה מקומית, בורסה בחו"ל, שוק מעבר לדלפק כולל שווקים מקומיים ואזוריים).

(ג) הישות לא הגישה ואינה נמצאת בתהליך של הגשת דוחות כספיים לרשות ניירות ערך או לגוף פיקוח אחר, במטרה להנפיק קבוצה כלשהי של מכשירים בשוק ציבורי.

(ד) החברה האם הסופית של הישות או חברה אם כלשהי בשרשרת השליטה בישות מפיקה דוחות כספיים, הזמינים לשימוש הציבור, אשר מציינים לתקני דיווח כספי בינלאומיים, שבהם חברות בנות מאוחדות או נמדדות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד בהתאם לתקן דיווח כספי בינלאומי 10.

18. כאשר השקעה בחברה כלולה או בעסקה משותפת, מוחזקת על ידי, או מוחזקת בעקיפין על ידי, ישות שהיא קרן הון סיכון, או קרן נאמנות, נאמנות המורכבת מיחידות וישויות דומות כולל פוליסות ביטוח משתתפות ברווחים, הישות יכולה לבחור למדוד את ההשקעות בחברות כלולות ובעסקאות משותפות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד בהתאם לתקן דיווח כספי בינלאומי 9.

19. כאשר לישות יש השקעה בחברה כלולה, שחלקה מוחזקת בעקיפין על ידי ישות שהיא קרן הון סיכון, או קרן נאמנות, נאמנות המורכבת מיחידות וישויות דומות כולל פוליסות ביטוח משתתפות ברווחים, הישות יכולה לבחור למדוד את חלק בהשקעה בחברה כלולה בשווי הוגן דרך רווח או הפסד בהתאם לתקן דיווח כספי בינלאומי 9, מבלי להתחשב אם לקרן ההון סיכון, או לקרן הנאמנות, לנאמנות המורכבת מיחידות ולישויות דומות כולל פוליסות ביטוח משתתפות ברווחים יש השפעה מהותית על אותו חלק של ההשקעה. אם הישות תבחר לפעול כך, הישות תיישם את שיטת השווי המאזני על החלק הנותר בהשקעתה בחברה הכלולה שלא מוחזק על ידי קרן הון סיכון, או קרן נאמנות, נאמנות המורכבת מיחידות וישויות דומות כולל פוליסות ביטוח משתתפות ברווחים.

סיווג כמוחזק למכירה

20. ישות תיישם את תקן דיווח כספי בינלאומי 5 על השקעה או על חלק מהשקעה, בחברה כלולה או בעסקה משותפת שמקיימת את הקריטריונים לסיווג כמוחזקת למכירה. חלק כלשהו שנותר בהשקעה בחברה כלולה או בעסקה המשותפת שלא סווג כמוחזק למכירה יטופל תוך שימוש בשיטת השווי המאזני, עד שמתבצע המימוש של אותו חלק בהשקעה שמסווג כמוחזק למכירה. לאחר שמתבצע המימוש, הישות תטפל בחלק כלשהו שנותר בחברה הכלולה או בעסקה המשותפת בהתאם לתקן דיווח כספי בינלאומי 9 אלא אם כן החלק שנותר ממשיך להיות חברה כלולה או עסקה

משותפת. במקרה האחרון, הישות משתמשת בשיטת השווי המאזני.

21. כאשר השקעה או חלק מהשקעה בחברה כלולה או בעסקה משותפת שסווגה קודם לכן כמוחזקת למכירה אינה מקיימת עוד את הקריטריונים לסיווג כאמור, יש לטפל בה תוך שימוש בשיטת השווי המאזני למפרע החל ממועד סיווגה כמוחזקת למכירה. דוחות כספיים לתקופות החל ממועד הסיווג כמוחזקת למכירה יתוקנו בהתאם.

הפסקת השימוש בשיטת השווי המאזני

22. ישות תפסיק להשתמש בשיטת השווי המאזני החל מהמועד בו ההשקעה מפסיקה להיות חברה כלולה או עסקה משותפת כדלקמן:

(א) אם ההשקעה הופכת לחברה בת, הישות תטפל בהשקעתה בהתאם לתקן דיווח כספי בינלאומי 3 צידופי עסקים ותקן דיווח כספי בינלאומי 10.

(ב) אם ההשקעה שנותרה בחברה הכלולה לשעבר או בעסקה המשותפת לשעבר היא נכס פיננסי, הישות תמדוד השקעה כלשהי שנותרה בשווי הוגן. השווי ההוגן של השקעה כלשהי שנותרה ייחשב לשווי הוגן במועד ההכרה לראשונה בנכס הפיננסי בהתאם לתקן דיווח כספי בינלאומי 9. הישות תכיר ברווח או הפסד בכל הפרש בין:

(i) השווי ההוגן של השקעה כלשהי שנותרה ותמורה כלשהי ממימוש של חלק מההשקעה בחברה הכלולה או בעסקה משותפת; לבין

(ii) הערך בספרים של ההשקעה במועד בו הופסק השימוש בשיטת השווי המאזני.

(ג) כאשר ישות מפסיקה להשתמש בשיטת השווי המאזני, הישות תטפל בכל הסכומים שהוכרו בעבר ברווח כולל אחר בהתייחס לאותה השקעה באותו אופן שהיה נדרש אילו הישות המושקעת היתה מממשת בעצמה את הנכסים הקשורים או ההתחייבויות הקשורות.

23. לפיכך, אם רווח או הפסד שהוכר בעבר ברווח כולל אחר על ידי הישות המושקעת היה מסווג מחדש לרווח או הפסד בעת מימוש של הנכסים הקשורים או ההתחייבויות הקשורות, הישות מסווגת

מחדש את הרווח או ההפסד מההון לרווח או הפסד (כתיאום בגין סיווג מחדש) כאשר מופסק השימוש בשיטת השווי המאזני. לדוגמה, אם לחברה כלולה או לעסקה משותפת יש הפרשי שער מצטברים בגין פעילות חוץ והישות מפסיקה את השימוש בשיטת השווי המאזני, הישות תסווג מחדש לרווח או הפסד את הרווח או הפסד שהוכר בעבר ברווח כולל אחר בהתייחס לפעילות חוץ זו.

24. אם השקעה בחברה כלולה הופכת להשקעה בעסקה משותפת או השקעה בעסקה משותפת הופכת להשקעה בחברה כלולה, הישות ממשיכה ליישם את שיטת השווי המאזני ואינה מודדת מחדש את יתרת ההשקעה.

שינויים בזכויות הבעלות

25. אם זכויות הבעלות של ישות בחברה כלולה או בעסקה משותפת מוקטנות, אך ההשקעה ממשיכה להיות מסווגת כחברה כלולה או כעסקה משותפת, בהתאמה, הישות תסווג לרווח או הפסד את החלק היחסי של הרווח או ההפסד שהוכר בעבר ברווח כולל אחר המתייחס להקטנה זו בזכויות הבעלות, אם רווח או הפסד זה היה מסווג לרווח או הפסד בעת מימוש של הנכסים הקשורים או ההתחייבויות הקשורות.

נהלים ליישום שיטת השווי המאזני

26. רבים מהנהלים המתאימים ליישום שיטת השווי המאזני דומים לנהלי האיחוד המתוארים בתקן דיווח כספי בינלאומי 10. נוסף לכך, העקרונות, שבבסיס הנהלים לטיפול החשבונאי ברכישה של חברה בת, מאומצים גם לטיפול החשבונאי ברכישה של השקעה בחברה כלולה או בעסקה משותפת.

27. חלק הקבוצה בחברה כלולה או בעסקה משותפת מהווה את הצירוף של החזקות החברה האם והחברות הבנות שלה באותה חברה כלולה או באותה עסקה משותפת. לצורך זה יש להתעלם מההחזקות של חברות כלולות אחרות ושל עסקאות משותפות אחרות של הקבוצה. כאשר לחברה כלולה או לעסקה משותפת חברות בנות, חברות כלולות או עסקאות משותפות, הרווח או הפסד, רווח כולל אחר ונכסים נטו המובאים בחשבון ביישום שיטת השווי המאזני, הם אלה שהוכרו בדוחות הכספיים של החברה הכלולה או העסקה המשותפת (כולל חלק החברה הכלולה או העסקה המשותפת ברווח או הפסד, ברווח כולל אחר ונכסים נטו של החברות הכלולות שלה ושל העסקאות המשותפות שלה), לאחר כל התיאומים הנדרשים כדי לתת ביטוי למדיניות חשבונאית אחידה (ראה סעיפים 35-36א).

28. רווחים והפסדים הנובעים מעסקאות כלפי מעלה (upstream) ומעסקאות כלפי מטה (downstream) שמעורבים בהם נכסים שאינם מהווים עסק, כהגדרתו בתקן דיווח כספי בינלאומי 3, בין ישות (כולל חברות בנות מאוחדות שלה) לבין חברה כלולה שלה או עסקה משותפת שלה מוכרים בדוחותיה הכספיים של הישות רק בגובה חלקם של המשקיעים הלא קשורים בחברה הכלולה או בעסקה המשותפת. עסקאות כלפי מעלה הן, לדוגמה, מכירות של נכסים מהחברה הכלולה או מעסקה משותפת למשקיע. החלק של הישות ברווחים או בהפסדים של החברה הכלולה או של העסקה המשותפת הנובעים מעסקאות אלה מבוטל. עסקאות כלפי מטה הן, לדוגמה, מכירות או השקעות של נכסים מהמשקיע לחברה הכלולה שלו או לעסקה המשותפת שלו.

29. כאשר עסקאות כלפי מטה מספקות ראיה לירידה בשווי המימוש נטו של נכסים שימכרו או שיושקעו, או להפסד מירידת ערך של אותם נכסים, הפסדים אלה יוכרו במלואם על ידי המשקיע. כאשר עסקאות כלפי מעלה מספקות ראיה לירידה בשווי המימוש נטו של נכסים שירכשו או להפסד מירידת ערך של אותם נכסים, המשקיע יכיר בחלקו בהפסדים אלה.

30. הרווח או ההפסד הנובעים מהשקעה של נכסים לא כספיים שאינם מהווים עסק, כהגדרתו בתקן דיווח כספי בינלאומי 3, בחברה כלולה או בעסקה משותפת בתמורה לזכות הונית בחברה כלולה זו או בעסקה משותפת זו יטופלו בהתאם לסעיף 28, אלא אם כן, ההשקעה חסרת מהות מסחרית, כפי שמונח זה מתואר בתקן חשבונאות בינלאומי 16 *רכוש קבוע*. אם השקעה כזו היא חסרת מהות מסחרית, הרווח או ההפסד נחשב כבלתי ממומש ואינו מוכר אלא אם כן חל גם סעיף 31. רווחים והפסדים שלא מומשו כאמור יבוטלו כנגד חשבון ההשקעה המטופל תוך שימוש בשיטת השווי המאזני ולא יוצגו כרווחים נדחים או כהפסדים נדחים בדוח על המצב הכספי המאוחד של הישות או בדוח על המצב הכספי של הישות שבו ההשקעות מטופלות תוך שימוש בשיטת השווי המאזני.

31. אם, בנוסף לקבלת זכות הונית בחברה כלולה או בעסקה משותפת, ישות מקבלת נכסים כספיים או נכסים לא כספיים, הישות מכירה במלואו ברווח או הפסד, בחלק מהרווח או ההפסד על ההשקעה הלא כספית המתייחסת לנכסים הכספיים או לנכסים הלא כספיים שהתקבלו.

31א. הרווח או ההפסד הנובעים מעסקה כלפי מטה שמעורבים בה נכסים המהווים עסק, כהגדרתו בתקן דיווח כספי בינלאומי 3, בין ישות (כולל החברות הבנות המאוחדות שלה) לבין חברה כלולה

שלה או עסקה משותפת שלה מוכרים במלואם בדוחות הכספיים של המשקיע.

31. ישות עשויה למכור או להשקיע נכסים בשני הסדרים (עסקאות) או יותר. בעת קביעה אם נכסים שנמכרים או מושקעים מהווים עסק, כהגדרתו בתקן דיווח כספי בינלאומי 3, ישות תשקול אם מכירה או השקעה של נכסים אלה היא חלק מהסדרים מרובים שראוי לטפל בהם כעסקה אחת בהתאם לדרישות של סעיף 97 לתקן דיווח כספי בינלאומי 10.

32. השקעה בחברה כלולה מטופלת תוך שימוש בשיטת השווי המאזני החל מהמועד בו היא הופכת להיות חברה כלולה או עסקה משותפת. בעת רכישת ההשקעה, כל הפרש בין עלות ההשקעה לבין חלקה של הישות בשווי ההוגן נטו של הנכסים הניתנים לזיהוי וההתחייבויות של הישות המושקעת מטופל כדלקמן:

(א) מוניטין המתייחס לחברה כלולה או לעסקה המשותפת נכלל בערך בספרים של ההשקעה. הפחתה של מוניטין זה אינה מותרת.

(ב) כל עודף של חלק הישות בשווי ההוגן נטו של הנכסים וההתחייבויות הניתנים לזיהוי של הישות המושקעת על עלות ההשקעה, נכלל כהכנסה בקביעת חלק הישות ברווח או הפסד של החברה הכלולה או העסקה המשותפת בתקופה שבה נרכשה ההשקעה.

תיאומים מתאימים לחלק הישות ברווח או הפסד של החברה הכלולה או של העסקה המשותפת לאחר הרכישה, מבוצעים על מנת לתת ביטוי חשבונאי, לדוגמה, לפחת על נכסים בני-פחת, בהתבסס על שווים ההוגן במועד הרכישה. באופן דומה, מבוצעים תיאומים לחלק הישות ברווח או הפסד של החברה הכלולה או של העסקה המשותפת לאחר הרכישה בגין הפסדים מירידת ערך כגון בגין מוניטין או רכוש קבוע.

33. **ישות משתמשת בדוחות הכספיים הניתנים להשגה האחרונים של החברה הכלולה או של העסקה המשותפת ביישום שיטת השווי המאזני. כאשר סוף תקופת הדיווח של הישות שונה מזה של החברה הכלולה או של העסקה המשותפת, החברה הכלולה או העסקה המשותפת מכינה, לשימוש הישות, דוחות כספיים לאותו מועד כמו הדוחות הכספיים של הישות, אלא אם הדבר אינו מעשי.**

34. כאשר, בהתאם לאמור בסעיף 33, הדוחות הכספיים של החברה הכלולה או של העסקה המשותפת, המשמשים ביישום שיטת

השווי המאזני, מוכנים למועד שונה מזה של הישות, יש לבצע תיאומים בגין השפעתם של עסקאות משמעותיות או אירועים משמעותיים, המתרחשים בין מועד הדיווח של החברה הכלולה או של העסקה המשותפת לבין מועד הדיווח של הישות. בכל מקרה, הפער בין סוף תקופת הדיווח של החברה הכלולה או של העסקה המשותפת לבין זה של הישות לא יעלה על 3 חודשים. משך תקופות הדיווח והפער בין סוף תקופת הדיווח יישארו זהים מתקופה לתקופה.

35. הדוחות הכספיים של הישות יוכנו תוך שימוש במדיניות חשבונאית אחידה לגבי עסקאות ואירועים דומים בנסיבות דומות.

36. למעט כמפורט בסעיף 36א, אם חברה כלולה או עסקה משותפת משתמשת במדיניות חשבונאית שונה מזו של הישות לגבי עסקאות ואירועים דומים בנסיבות דומות, יש לבצע תיאומים כדי שהמדיניות החשבונאית של החברה הכלולה או העסקה המשותפת תהיה תואמת לזו של הישות, כאשר הדוחות הכספיים של החברה הכלולה או העסקה המשותפת משמשים את הישות ביישום שיטת השווי המאזני.

36א. למרות הדרישה בסעיף 36, אם לישות שהיא אינה בעצמה ישות השקעה יש זכויות בחברה כלולה או בעסקה משותפת שהן ישויות השקעה, הישות יכולה, בעת יישום שיטת השווי המאזני, להשאיר את מדידת השווי ההוגן שיושמה על ידי אותה חברה כלולה או עסקה משותפת שהן ישויות השקעה לזכויותיהן בחברות בנות.

37. אם לחברה כלולה או לעסקה משותפת מניות בכורה צוברות קיימות במחזור (outstanding), המוחזקות על ידי צדדים שאינם הישות והמסווגות כהון, הישות מחשבת את חלקה ברווח או הפסד לאחר תיאומים בגין דיבידנדים למניות בכורה אלה, בין אם הדיבידנדים הוכרזו ובין אם לאו.

38. אם חלקה של הישות בהפסדים של חברה כלולה או בהפסדים של עסקה משותפת שווה או עולה על זכויותיה בחברה הכלולה או בעסקה המשותפת, הישות מפסיקה להכיר בחלקה בהפסדים נוספים. הזכויות בחברה כלולה או בעסקה המשותפת מהוות את הערך בספרים של ההשקעה בחברה הכלולה או בעסקה המשותפת לפי שיטת השווי המאזני ביחד עם זכויות כלשהן לזמן ארוך אשר, במהות, מהוות חלק מההשקעה נטו של הישות בחברה הכלולה או בעסקה המשותפת. לדוגמה, פריט שהסילוק שלו אינו מתוכנן ולא סביר שיתרחש בעתיד הנראה לעין מהווה, במהות, הרחבה של השקעת הישות באותה חברה כלולה או בעסקה המשותפת. פריטים אלה יכולים לכלול מניות בכורה וחייבים לזמן ארוך או הלוואות לזמן ארוך, אבל אינם כוללים לקוחות, ספקים או

חייבים לזמן ארוך כלשהם שבגינם קיימים בטחונות הולמים, כמו הלוואות מובטחות. הפסדים המוכרים לפי שיטת השווי המאזני מעבר להשקעתה של הישות במניות רגילות מיוחסים לרכיבים אחרים של הזכויות של הישות בחברה כלולה או בעסקה משותפת בסדר הפוך לבכירותם (במילים אחרות, קדימות בפירוק).

39. לאחר שהזכויות של הישות הוקטנו עד לאפס, הפסדים נוספים נרשמים, ומוכרת התחייבות, רק במידה שלמשקיע התהוו מחויבויות משפטיות או מחויבויות משתמעות או במידה שבוצעו תשלומים בעבור החברה הכלולה או בעבור העסקה המשותפת. אם, לאחר מכן, החברה הכלולה או העסקה המשותפת מדווחת על רווחים, הישות מתחילה להכיר מחדש בחלקה ברווחים אלה רק אחרי שחלקה ברווחים משתווה לחלק בהפסדים שלא הוכר.

הפסדים מירידת ערך

40. לאחר יישום שיטת השווי המאזני, כולל הכרה בהפסדים של החברה הכלולה או העסקה המשותפת בהתאם לסעיף 38, הישות מיישמת את הדרישות של תקן חשבונאות בינלאומי 39 *מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה* כדי לקבוע אם צריך להכיר בהפסד נוסף כלשהו מירידת ערך ביחס להשקעתה נטו בחברה הכלולה או בעסקה המשותפת.

41. הישות מיישמת גם את הדרישות של תקן חשבונאות בינלאומי 39 כדי לקבוע אם צריך להכיר בהפסד נוסף כלשהו מירידת ערך ביחס לחלקה בחברה הכלולה או בעסקה המשותפת, שאינו מהווה חלק מההשקעה נטו ואת הסכום של אותו הפסד מירידת ערך.

41-א41. [סעיפים אלה נוספו כתוצאה מתיקונים של תקן דיווח כספי בינלאומי 9, אשר תחולתו היא מיום 1 בינואר 2018, ולפיכך הסעיפים לא נוספו במהדורה זו. הסעיפים נכללים בנספח ג לתקן דיווח כספי בינלאומי 9.]

42. כיוון שמוניטין, אשר נכלל בערך בספרים של ההשקעה בחברה הכלולה או בעסקה המשותפת, אינו מוכר בנפרד, אין לבדוק ירידת ערך של המוניטין בנפרד על ידי יישום הדרישות לבדיקת ירידת ערך מוניטין בתקן חשבונאות בינלאומי 36 *ירידת ערך נכסים*. במקום זאת, מבוצעת בדיקת ירידת ערך של הערך בספרים הכולל של ההשקעה בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 36 כנכס בודד, על ידי השוואת הסכום בר-ההשבה של ההשקעה (הגבוה מבין שווי שימוש לבין שווי הוגן בניכוי עלויות מכירה) לערכה בספרים, בכל עת כאשר יישום הדרישות של תקן חשבונאות בינלאומי 39, מצביעות על כך שייתכן שנפגם ערכה של ההשקעה. הפסד מירידת ערך שהוכר בנסיבות אלה אינו מוקצה לנכס כלשהו, כולל מוניטין,

שמהווה חלק מהערך בספרים של ההשקעה בחברה הכלולה או בעסקה המשותפת. לפיכך, כל ביטול של ההפסד מירידת ערך מוכר בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 36 במידה שהסכום בר-ההשבה של ההשקעה עלה לאחר מכן. בקביעת שווי השימוש של ההשקעה, ישות אומדת:

(א) את חלקה בערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים, אשר חזוי שיופקו על ידי החברה הכלולה או על ידי העסקה המשותפת, כולל תזרימי המזומנים מהפעילויות של החברה הכלולה או של העסקה המשותפת והתמורה ממשימוש הסופי של ההשקעה; או

(ב) את הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים, אשר חזוי כי ינבעו מדיבידנדים שיתקבלו מההשקעה ומהמימוש הסופי.

שימוש בהנחות מתאימות, יביא לתוצאה זהה בשתי השיטות.

43. הסכום בר-ההשבה של השקעה בחברה כלולה או בעסקה משותפת מוערך לגבי כל חברה כלולה או עסקה משותפת, אלא אם החברה הכלולה או העסקה המשותפת אינן מניבות תזרימי מזומנים חיוביים משימוש מתמשך שהם בלתי תלויים בעיקרם בתזרימי מזומנים הנובעים מנכסים אחרים של הישות.

דוחות כספיים נפרדים

44. השקעה בחברה כלולה או בעסקה משותפת יטופלו בדוחות הכספיים הנפרדים של הישות בהתאם לסעיף 10 לתקן חשבונאות בינלאומי 27 (כפי שתוקן בשנת 2011).

מועד תחילה והוראות מעבר

45. ישות תיישם תקן זה לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2013 או לאחריו. יישום מוקדם של התקן מומלץ. אם ישות מיישמת תקן זה לתקופה מוקדמת יותר, עליה לתת גילוי לעובדה זו וליישם את תקן דיווח כספי בינלאומי 10, תקן דיווח כספי בינלאומי 11 הסדרים משותפים, תקן דיווח כספי בינלאומי 12 גילוי בגין זכויות בישויות אחרות ותקן חשבונאות בינלאומי 27 (כפי שתוקן בשנת 2011) באותו מועד.

45א. [סעיף זה נוסף כתוצאה מתיקונים של תקן דיווח כספי בינלאומי 9, אשר תחולתו היא מיום 1 בינואר 2018, ולפיכך הסעיף לא נוסף במהדורה זו. הסעיף נכלל בנספח ג לתקן דיווח כספי בינלאומי 9.]

45. שיטת השווי המאזני בדוחות כספיים נפרדים (תיקונים לתקן חשבונאות בינלאומי 27), שפורסם באוגוסט 2014, תיקן את סעיף 25. ישות תיישם למפרע תיקון זה לתקופות שנתיות המתחילות ביום ה-1 בינואר 2016 או לאחריו בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 8 מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות. יישום מוקדם מותר. אם ישות מיישמת תיקון זה לתקופה מוקדמת יותר, עליה לתת גילוי לעובדה זו.

45. מכירה או השקעה של נכסים בין משקיע לבין חברה כלולה שלו או עסקה משותפת שלו (תיקונים לתקן דיווח כספי בינלאומי 10 ולתקן חשבונאות בינלאומי 28), שפורסם בספטמבר 2014, תיקן את סעיפים 28 ו-30 והוסיף את סעיפים 31א-31ב. ישות תיישם תיקונים אלה באופן של מכאן ולהבא למכירה או השקעה של נכסים המתרחשות בתקופות שנתיות המתחילות במועד שיקבע על ידי הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים או לאחריו. יישום מוקדם מותר. אם ישות מיישמת תיקונים אלה לתקופה מוקדמת יותר עליה לתת גילוי לעובדה זו.

45. ישויות השקעה: יישום החריג מאיחוד (תיקונים לתקן דיווח כספי בינלאומי 10, לתקן דיווח כספי בינלאומי 12 ולתקן חשבונאות בינלאומי 28), שפורסם בדצמבר 2014, תיקן את סעיפים 17, 27 ו-36 והוסיף את סעיף 36א. ישות תיישם תיקונים אלה לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2016 או לאחריו. יישום מוקדם מותר. אם ישות מיישמת תיקונים אלה לתקופה מוקדמת יותר, עליה לתת גילוי לעובדה זו.

הפניות לתקן דיווח כספי בינלאומי 9

46. אם ישות מיישמת תקן זה אך עדיין אינה מיישמת את תקן דיווח כספי בינלאומי 9, יש להתייחס לכל הפניה לתקן דיווח כספי בינלאומי 9 כהפניה לתקן חשבונאות מספר 39.

ביטול תקן חשבונאות בינלאומי 28 (2003)

47. תקן זה מחליף את תקן חשבונאות בינלאומי 28 השקעות בחברות כלולות (כפי שעודכן בשנת 2003).